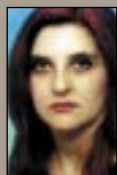

МУЗИКА

"Многумина ме прашуваат како настана легендарната песна 'Кога тргнав Цвето во туѓина', но едноставно ќе речам - ја замислив како историја на едно сиромашно семејство растргнато меѓу сиромаштијата и гурбетот", вели Цаноски.

Песната многу пати е украдена, односно препеана од македонски и од пејачи од соседството - Србија, Бугарија. Во текот на 10 години направени се 24 снимки - четири во Софија, четири во белградската телевизија "Пинк", една снимка е на Шабан Шаулиќ, а препеана е и во Швајцарија...

Пишува: Милева ЛАЗОВА

"Малку, малку па некоја песна ќе воскресне. Со други зборови, ќе се сети некој да ја извлече од заборавот, да ја оживее и, по некое непишано правило, да стане хит. Последен таков пример е песната 'Кога тргнав Цвето во туѓина'. Всушност, без таа Цвета неверница не поминува ниту свадба, ниту забава, ниту било каква свирка", запишала Верица Ристеска во 1997 година.

Навистина и ден денес таа се потпевнува, се пее, се препејува, но малкумина знаат дека всушност таа не е песна од народот, туку е создадена од човек кој и денес е жив и здрав и кој и ден денес твори песни инспирирани од македонското минато и од македонската човечка судбина. Станува збор за октишанецот Абас Цаноски. За овој мајстор песнопоец, Петко Шипинкаровски, автор на книгата "Кога тргнав Цвето во туѓина" рекол дека на скромниот и надарен човек, надоен со ентузијазам, му тргнало од рака со неговата народна песна да застане на тоа престижно вечно место и заедно со неа да го понесе епитетот антологиски. Уште пред четириесет години тој заорал низ пишаниот збор на народната бразда од македонската песна и набрзо се закирил со ореолот хит над хитовите.

СУДБИНА

Животниот пат на Абас Цаноски тргнал во сосема друга насока. На млади години неговата судбина била гурбетот.

**СО МУЗИЧКИОТ
ГЕН НА
ОКТИШАНЕЦОТ
Е ОТПЕАН
ГУРБЕТОТ**

НОСКИ И НЕГОВАТА "ЦВЕТА"

"Гурбетот сум го почнал уште на 17 години, прво во Битола, потоа во Прилеп, а во 1966 година заминав за Франција. Меѓутоа, ми беше тешко затоа што таа печалба не беше како денес. Тогаш бев сам, семејството морав да го оставам дома, па по една година се вратив.

Почнав да се занимавам со градежништво сè до 1981 година. Потоа влегов во Оператива каде и се пензионирани", вели Цаноски.

кои ги направив неодамна, како песната за Струга, 'За чаршијата што веќе ја нема', а и песната 'Излези ќерко Фатимо', која и по 30 години дојде на првото место на листата на Македонското радио, и уште неколку се пријавени во ЗАМП по регуларен пат".

Во моментот Цаноски соработува со Момо Николоски, Захаринка Миросављевиќ, Јанко Узунов, а секако дека е отворен за соработка и со други пејачи.

"Преку радиото дојдов во контакт со многу земји каде што живеат наши Македонци. Стекнав т.н. радио пријателство, меѓу пријателите има и хендикепирани лица, особено со оштетен вид. Така дојдов на идеја да напишам песна која ним ќе им биде посветена. Текстот е направен и е даден во нивното училиште во Скопје. Песната е трогатална,

Тој заминал од родното Окиси, меѓутоа тагата и носталгијата по родната земја и семејството не му давале мир и тој се вратил дома. Поведен од сопствените чувства и гледајќи ги тугите судбини тој ги напишал "Ожени се мили сине" и "Горе доле шетав низ чаршија мајче", подоцна и антологиската "Цвета", а следувале и многу други...

"Песната ја сакав уште од дете. Ние, моето семејство, го имаше првото радио во селото, подоцна во нашиот дом се најдоа и грамофон и телевизор. Бидејќи толку многу ја сакав песната, уште во 1966 година, во Франција, почувствував дека треба и да ја создавам. Тогаш настана првата песна 'Ожени се мили сине', која во 1968 година ја снимивме со Васка Илиева. Во тоа време песните не се запишуваа нотнo, па заедно со Васка ја создадовме и мелодијата. Досега нема препен на оваа песна, во преговори сум со Јанко Узунов да ја обновиме, односно да ја препееме. Кога станува збор за 'Кога тргнав Цвето во тугина', многумина ме прашуваат како таа настанала, но едноставно ќе речам - ја замислив како историја на едно сиромашно семејство растргнато меѓу сиромаштијата и гурбетот. 'Цвета' е испеана со народните инструменти на познатиот Пеце Атанасоски и затоа многу луѓе мислеа дека таа е народна", објаснува Цаноски.

КРАЖБА

Веќе многу пати песната е украдена, односно препеана од македонски и од пејачи од соседството - Србија, Бугарија. Во текот на 10 години направени се 24 снимки - четири во Софија, четири во белградската телевизија "Пинк", една снимка е на Шабан Шаулиќ, а препеана е и во Швајцарија... Освен Момо Николоски, никој не го прашал авторот Цаноски ниту, пак, платиле за да добијат дозвола за препејување.

"Песната - истакна Цаноски - ми беше заштитена уште во 70-тите години во Белград, затоа што во Македонија сè

"ЦВЕТА" СО ЗАШТИТЕНИ АВТОРСКИ ПРАВА

уште не постоеше ЗАМП. Кога почнаа да ја крадат мојата песна, појдов во Белград да го земам постоечкиот документ со кој се потврдува дека на таа песна јас сум автор и го однесов во нашиот ЗАМП. Меѓутоа, Петар Нечоски има направено четири снимки кои не се пријавени, неколку пати сум ги предупредил и него и продуцентската куќа, како и Благоица Павловска, Драган Вучиќ, но од нивна страна досега ништо не е сторено. Доколку тие не се обѕирнат на моето предупредување, планирам и да им поднесам тужба. Единствено покрај Момо Николоски, сосема легално ја препеа еден млад пејач Јордан Митев. Тој направи и спот со мое одобрение. Новите песни

текстот го прочитав преку радио и побарав морална поддршка од таа категорија луѓе. Ми возвратија со огромна поддршка и одобрение", додава Цаноски.

Абас Цаноски ги следи сите фестивали, и "Валандово", и "Филигран", и низа други, меѓутоа тој е со став дека тие песни живеат една седмица, а потоа замираат. Ретко некоја од нив да остане и понатаму да се слуша. Според Цаноски сè тоа е шунд, сè се работи на материјална основа, но сепак тој не сака да навлегува, ниту понатаму да размислува за тој проблем. Сега единствено кон што е насочено неговото внимание е да продолжи да твори убави македонски песни.